

ținem miniștri acreditați pe lângă celelalte puteri: numai *ad pompam et ostentationem*?

Fără îndoială, D. ministru de externe trebuie să aibă argumentele d-sale. Dér este aproape imposibil ca să existe o apropiere între poporul român și între acel stat, când vedem, că velleitățile administrației aceluia stat sunt în contra națiunii române. (Aplause).

D-lor deputați, precum am avut onoare să vă arăt, că această chestiune s'ar pute elucidă, s'ar pute regula într'un mod pașnic și amical, mai cu seamă acum când credem, că relațiile noastre sunt bune cu puterile centrale... (Sgomot).

Dér decât noi nici pe această cale, pe calea de amiciție, nu vom pute obține nimic în privința acesta, atunci nu înțeleg pentru ce noi, cu atâtea sacrificii ce suntem siliți să facem, să ne lăsam a fi trași în sfera de acțiune a puterilor centrale? Nu înțeleg pentru ce noi, decât nu putem obține prin mijloacele diplomatice, prin intervențiunea în mod amical, îndeplinirea unei dorințe a noastre, care nu este de a ni-se face o concesiune basată pe interesele noastre materiale și în contra intereselor statului vecin; nu înțeleg, deci, cari ar pute să fie motivele, cari ar pute și trebuie să ne silască, ca să ne legăm cu puterile aliate? Eu nu înțeleg această mai cu seamă când am avut ocaziunea încă de mult să spunem aci, că noi ne fiind legați cu nimic și că nu avem nici un angajament luat față cu nici un vecin; prin urmare, nu ne rămâne decât să urmăm totu pe calea acesta, să fim înțelepți, să ne ținem rezervați, și numai atunci când necesitatea se va ivi să putem să ne pronunțăm, și atunci în momentul acela ne vom decide pe ce cale trebuie să pornim. (Sgomot).

Vedeți dér, D-lor deputați, că aci nu este chestiunea despre popoare cari fac parte directă din imperiul austriac, căci noi mai avem și o altă provincie, Bucovina, care nu este maltrată ca Transilvania. Vedeți dér, că în această privință poate că guvernul nostru ar avea un mijloc de a găsi o porțiță prin care să se introducă; și dicit: am o populațiune de Români, cari sunt suși ai Austriei, nu ai Ungariei, și sunt tratați mai bine decât cei cari sunt suși Ungariei; nu înțeleg pentru ce Ungaria nu ia măsură de îmbunătățire pentru Românii din regatul ungar, cum Austria trată pe populațiunile din Bucovina? (Aplause).

D-lor, concluziunea la cari am venit să ajung este, că decât nu este un mijloc ca guvernul nostru, și în special D. ministru de externe, să poată obține ca populațiunile române din Transilvania și celelalte provincii supuse Maghiarilor să fie tratate mai omenește, atunci este de datoria noastră a tuturor, cari suntem Români buni, decât nu să facem mai mult, dér cel puțin să stăruim prin presa noastră, prin intruniri publice, prin presa străină, cum vedem că faci frații Români de dincolo, făcându pe presa germană și franceză să se ocupe cu atâtea sollicitudine de sorțea lor; decât nu am face această, ar fi să abdicăm la drepturile naționalității noastre.

În timpul acesta Rosa surprinse pe tatăl ei în momentul, când acesta — după ce într'o scrisoare cătră ai săi își mărturisise vina sa — voia tocmai să-și dea un glonț în cap. Ea îl înduplecă să-i spună totu și după ce-i promise, că pe lângă infamia nu va mai adauge și un suid, îi promise, că se va sacrifica ea. Nu începe îndoială, că această hotărâre a ei o costă o luptă amară, dér ea cedă împrejurărilor: tatăl ei trebuia să fie mântuit. A mai preferit a se sacrifica pe sine în amorul ei

Astfel ea urmă neubitului ei bărbat înaintea altarului, încercându-se în zadar să alunge chipul lui Egon din inima ei; așa trăise ea trei ani plini de suferințe, consumată de grele friguri nervose. Acum medicul o trimise la baia de mare în Norderney și acolo aflându-se pe patul morții chemă pe iubitul ei, ca să-și ia adio dela el, și să obțină iertarea lui.

Călătorul se lupta din răpuzeră contra tempestății, ar vré să sbore și totuși forte cu greu poate înainta. În fine

Când noi ne-am arăta indiferenți și nu am face nimic pentru frații noștri, cari trebuie totu-deuna să găsească un echou în inimile noastre, poate că înșiși străinii ne-ar blama.

Decă pe calea diplomatică nu se poate ajunge la nici o măsură de îmbunătățire, decât Ungurii pe de altă parte insistă a stăru pe calea greșită pe care au apucat, atunci nu rămâne altceva de făcut decât să recurgem la pressă pentru a protesta contra sorței rele care, se face fraților noștri din Transilvania. (Aplause).

D-lu I. Nădejde propune la alu 2-lea alienat următorul amendament: „Națiunea română, avându nevoie de pace și de civilizație, se alătură pe lângă alianța puterilor centrale.“

Desvoltându-se acest amendament, d-lu Nădejde dicit, că d-sa, ca socialist, este pentru alianța cu puterile centrale, fiind-că acolo se dezvoltă socialismul și de acolo se va răsfinge asupra lumii întregi. Pe de altă parte, ca Român nu crede, cumcă România, care de atâtea vreme se ține de modelul popoarelor apusene, acum să începă a se inclina cătră răsărit.

Se pune la votu închiderea discușiunii și se primesc. După acesta se pune la votu amendamentul d-lui Valerian Ursescu și se respinge.

Se pune la votu amendamentul d-lui Nădejde și se respinge.

Se pune la votu paragraful comisiunii și se primește.

SCRILE PILEI.

Pentru tipărirea memorandumului studenților universitari români din România, în cauza Românilor de dincoace, principele Grigore M. Sturza a oferit, după cum spune „Constituționalul“ suma de 10,000 de franci.

Pentru școlarii săraci. Lună, în ajunul Crăciunului, la 3 p. m. se vor împărți haine pentru școlarii săraci din partea bisericii Sf. Nicolae și din partea Reuniunii femeilor române din Brașov, în sala școlilor române din locu.

„Asupriții.“ Sub titlul acesta „Kolozsvar“ dela 31 Decembrie, vorbindu despre discursul d-lui Grădișteanu, rostit în camera română dicit între altele: „Cine cunoște starea lucrurilor dela noi din informațiunile d-lui Grădișteanu, aceea în adevăr poate să se înflore de barbarismul unghuresc. Elu dicit, că în Ardeal nu există nici o singură școală românescă; cei din urmă școle, adevăr școlei dela Năsăud, în zilele acestea i-a dat turbarea maghiară lovitura de grație... Atâtea rea voință ori stupiditate abia se mai poate afla...“

„Kolozsvar“ minte și de astădată cu totă nerușinarea atribuind cuvintele d-lui Grădișteanu unu înțeles, ce nu-lu au. Nu cumva foia bugetară o face

etă-lu ajunsu. Linu deschise elu ușa și vede pe Rosa lui zăcându, însă nu mai e rosa lui roșă și înflorindă, nu, ci o rosă albă, delicată și diafană, pe care furtuna a desfoiat-o înainte de timp, pentru care pământul unde a fostu transplantat fusese prea tare și petros, ér clima prea aspră și rece.

Ingenunchiă înaintea ei, îi prinse mâna subțiată și rece ca ghiața, o sărută și lacrimi îi inundă ochii săi. Nici unul din ei nu dicit unu singur cuvânt, însă sârmana inimă de femeie, care nu mai putuse suporta martirul, ce și-l impusese, își face ultimele palpitări și Rosa albă și pălită se stinge, avându convingerea, că a fostu iubită cu credință până la sfârșitul ei și că murind, acela căruia i-a cauzat în discursul vieții ei cea mai aspră durere, a iertat-o.

În sezonul următoru éráși se afla espus în salonu unu nou penzú alu marului artistu. Chiar făr' a mai căuta numirea lui în catalogu, ori-cine putea recunoște în elu pe „rosa albă desfoiată“.

acesta ca să dovedească „bunavoință“ și „pétrundere“ patriotică din parte-i? Dér ori cât de mult ar turba de necăz „Kolozsvar“, faptele petrecute voru da dreptate numai d-lui Grădișteanu.

Focu. Diarele din Bucuresc ne aduc soirea, că Marța trecută a isbuonit unu focu în noulu palat alu ministeriului instrucțiunii publice. Foculu a pututu fi localizat, o parte însă din archiva școlorulu rurale a fostu distrus.

Clubu de femei la Parisu. Lumea militantă pentru „drepturile femeilor“, se ocupă de presentu pentru crearea la Parisu, a unui mare clubu internațional numai pe seama femeilor. În America și în Englitera d. e. în Londra, există deja astfelu de instituțiuni, parte esclusive numai pentru femei, parte mixte, și în cari se primesc pe unu picioru de egalitate femeile și bărbații. În Parisu, clubulu, pe care unu grupu de dame voese a-lu înființa va fi numai pentru femei. Elu va fi internațional, adevăr străinele voru afla acolo asilu, sub aceleași condițiuni ca și parisenele. De altmintelega societatea pentru acestu clubu va fi alasă și se anunță deja de pe acum, că grupulu fundatoru va fi cu mare precauțiune la admiterea în clubu a membrorulu internaționale. Întru câtu privește organizația materială a clubulu, ea va fi ca în toate instituțiunile similare, rezervată bărbaților. Membrele clubulu voru pute mânca la clubu, voru pute să-și dea aici întâlniri, voru pute lucra, ceti, aici voru afla și trăsuri și altele. Societatea va ține conferențe, ședințe musicale, serbări etc. Acestu clubu va fi instalat în locul celu mai frecventabilu alu Parisulu, în cartierulu Madeleine.

Premii pentru scrieri populare.

În fine comitetulu Asociațiunii transilvane pentru literatura română a făcutu unu pasu decisiv pe cărarea, ce i-au indicat'o adunările generale din 1889 și 1890, cu scopu de a se impli unu golu simțit în organizațiunea noastră culturală și economică — aceea a scrierilor populare, din popor și pentru popor. Și anume în ședința dela 28 Noemvru a. c. a comitetulu s'a decis a se publica concursu despre unu premiu de 100 fl. pentru o lucrare despre Economia noastră după comasări și altu premiu de 100 fl. despre Higiena copilulu dela nascere până la anulul alu 7-lea alu etății; apoi alte premii mai mici și mai mari pentru scrieri de cuprinsu diferitu. Ori și cine înțelege importanța acestui concursu, căci lucrările amintite voru fi menite una de-a scote poporul din amorțire și a-lu lumina punându-lu la nivelul cerințorulu timpulu modernu, ér cealaltă a salva viețu la decu de mii de copilași, fericirea și viitorulu a nenumerate familii, cari tocmai la poporul nostru cadu pe fiecare anu jertfa nemilosei morțe, în proporți mai mare ca la altele.

Nu putem dér decât să felicităm comitetulu centralu alu Asociațiunii pentru pasulu acesta, dorindu-i ca câtu mai curându să-și potă ajunge scopulu propus. Și credem, că onor. comitetulu nu ne va lua în nume de réu, decât în acestu organu, unde s'a inițiatu idea de a publica scrieri pentru popor, venim a le atrage atențiunea asupra unor puncte, cari le-ar pute servi dreptu călăuză, și acesta ca atâtu mai multu, că condițiunile nu sunt stabilite pe deplin, ci urmază a fi ficsate într'o ședință ulterioară.*)

Mai înteu în ceea ce privește economia după comasare subiectulu ar trebui determinat mai de aproape, căci e prea laconicu și nu poate fi tratat meritoriu, ci astfelu pus ar pute servi

*) Acesta s'a întâplat în ședința dela 29 Decemvru st. n. 1890.

numai dreptu titlulu unei comedii, cum au bunoră compatrioții sași una, intitulată „Ein vereitelt Commassation“, nu știu de ce autoru. De aceea noi am cere ca în publicațiunea oficială a Comitetulu să se precizeze mai detaliat, decât este să se trateze organizarea economiei numai după comasare, séu decât și comasarea să fi cuprinsă într'ensa, căci este o mare diferență între a-ți organiza o economie după comasare cu menținerea invalmășeii și silinței de câmpu și de cultură, cu ținerea sistemului trienal (de 3 câmpuri) și ogorul sterpu totu alu 3 lea anu etc. etc., și între comasarea pământurilor și organizarea economiei în vederea obținerii celui mai mare venit curat posibil. După modestele noastre experiențe, ce ne-am câștigat atâtu ca membru de încredere la comasarea făcută în comuna natală, cât și pe baza celor ce am vădutu și esperiatu în străinătate în chestiune, noi am cere ca și comasarea însăși să fi luat dreptu subiectu, adevăr, decât este să se ia pământulu numai într'o singură parțelă în 2, 3 ori 4 — ori de a se lua în 10—20 ori mai multe ca să se mântină sistema de cultură usitată până acuma, ori nu.

Fiindcă scopulu acestor publicațiuni și scrieri este de a aduce o îmbunătățire reală în starea economică și materială a poporulu nostru — adevăr d'a face mai bine decâtu se practică adu, noi am fi de părere ca la comasare să se aibă totdeuna în vedere reducerea parțelorlu la numărulu minimu posibilu, la rotundirea și echilibrarea lor, apoi cu deosebire pentru fâneațe și liveți să se aibă în vedere irigațiunea — udarea și vrsarea lor, ér pentru țerini să se aibă în vedere cu deosebire formarea de asolamente și rotațiuni lungi cu lăsatulu ogorulu numai la 6, 8—10—12 ani odată.

Și aceste merită cu deosebire a fi tratate și ilustrate prin exemple luate după natură, cu câtu poporul nostru locuesce cu deosebire în regiunile muntoase — Făgărașu, Năsăudu, Hategu — unde riuri și ape curgătoare sunt destule și la începutulu comasării pe unu prețu de nimic și cu spese minime de întreținere tote ar pute fi adoptate și întrebuințate la irigațiune și la formarea de liveți artificiale. Despre diferența lor voi adauge numai în treacăt, că d. e. la Recea și alte comune grănițerescu din Țera Oltulu, unde încă din vechime se obicnuesce udarea livețorulu, livețile, ce se pot uda și au apă prospetă în de ajunsu, se arendeză și vându cu unu prețu întreit mai mare, decâtu cele ce nu se pot de locu iriga.

De asemenea voru trebui să fi tratate și clădirile economice adaptate noiei direcțiuni de esplotare, cari edificii și instalațiuni economice au să se facă în câmpu la moșiă și cari să rămână în sat, și ar fi de dorit ca cartea să cuprindă și câteva figuri și clișeuri de clădiri și instalațiuni economice practice din țera și străinătate.

Aceste éráși voru recere spese deosebite pentru fotografii și clișeuri, cari voru privi pe comitetu. Apoi specia, rassa și numărulu vitelor etc. ținerea și hrănirea lor pe timpu de veră și iernă amesurat în tinderea moșiei și scopulu ce se urmăresce — încă nu trebuie să lipsesc.

Decă la publicarea condițiunilor comitetulu va ave aceste în vedere și va indica mai deapropo punctele și condițiunile, cari îi convinu, ér prin tipărirea în decu de mii de esemplare le va pute desface pe unu prețu minimu între popor, sperăm, că ele voru isbitu a ajunge în scurtu timpu țelulu propus.

De altcum premiulu publicat este potrivit importanței scopulu și lucrării. Decă se va urma totu astfelu și pe alte țerimuri, Asociațiunea își va forma o frumoasă bibliotecă.

În chestiunile locale și despărțimintele au început să publice premii. Numa

Cursul pieței Brașov

din 1 Ianuarie s. z. 1881

Table with exchange rates for various currencies like Banconote românești, Argint românesc, Napoleon-d'ori, etc.

Amortisarea datoriei căilor ferate de

Table listing interest rates for various railway bonds and currencies like Austriacă, Argintă, Aur, etc.

Cursul la burza de Viena

din 31 Decembrie s. z. 1890

Table with market rates for gold, silver, and various currencies like Ruble rusești, Mărci germane, etc.

Avisul d-ilor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fașia sub care au primit diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscută tuturor D-ilor abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiilor „Gazetei”, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casă de trebuință.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul de persoane: 10 ore 32 minute sera. Trenul accelerat: 2 ore 43 minute după amez. Trenul omnibus: 4 ore dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul de persoane: 5 ore 30 minute dimineața. Trenul accelerat: 2 ore 33 minute după amez. Trenul de mărfuri cu vagoane de persoane: 12 ore 23 min. după amez.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 5 ore 20 minute dimineața. Trenul accelerat: 2 ore 23 minute după amez. Trenul omnibus: 10 ore 31 minute sera.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat: 2 ore 13 minute după amez. Trenul de persoane: 10 ore 17 minute sera. Trenul de mărfuri cu vagoane de persoane: 7 ore 21 minute sera.

Césornice!!

Am onorea a aduce la cunoscința onor. publică, că pentru sărbătorile Crăciunului și de anul nou m'am asortat cu totu soiul de césornice până la cele mai mari cerințe, cu deosebire oferu o frumoasă alegere în

CÉSORNICE DE AUR pentru BARBAȚI ȘI DAME

cu prețurile câtă se pôte mai eține, la cari atragă cu deosebire atențiunea on. publică, rugânduți pentru binevoitorea cercetare.

Cu deosebită stimă

EDUARD I. DRESSNANDT,

Strada Vămei No. 31.

485,3-3

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Octomvre 1890.

Large railway schedule table with columns for routes (Budapesta-Predeală, Predeală-Budapesta, etc.), train types (Tren accelerat, Tren de pers.), and arrival/departure times.